

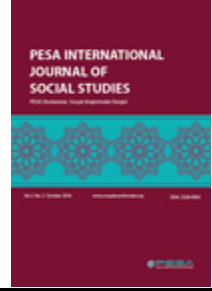
**PESA INTERNATIONAL JOURNAL
OF
SOCIAL STUDIES**

**PESA ULUSLARARASI
SOSYAL ARAŞTIRMALAR DERGİSİ**

December 2017, Vol:3, Issue:4
e-ISSN: 2149-8385

Aralık 2017, Cilt:3, Sayı:4
p-ISSN: 2528-9950

journal homepage: www.sosyalarastirmalar.org

Sosyal Ağ İlişkilerinde Çok Yönlü Bağlar Ve Kişilik Arasındaki İlişkiler: Hastane Yöneticileri Üzerine Bir Araştırma
Multiplex Ties in Social Network and Its Relationship With Personality: A Research on Hospital Managers

Hale ALAN

Yrd. Doç. Dr., Bayburt Üniversitesi, Yönetim Bilişim Sistemleri, halealan@bayburt.edu.tr

Fatma KORKMAZ

Arş. Gör., Ahi Evran Üniversitesi, İşletme Bölümü, fmittk1@gmail.com

<https://doi.org/10.25272/j.2149-8385.2017.3.4.09>

MAKALE BİLGİSİ

Makale Geçmişi:

Geliş 21 Ağustos 2017
Kabul 17 Eylül 2017

Anahtar Kelimeler:

Sosyal Ağlar, Çok Yönlü Bağlar, Kişilik Özellikleri, Yönetici.

© 2017 PESA Tüm hakları saklıdır

ÖZET

Sosyal sermayeyi sosyal ağlarda saklı olan ve sosyal ağlar sayesinde harekete geçen bir varlık olarak değerlendirmek mümkündür. Bu çalışma ile sosyal ağ ilişkilerine dair güçlü ve zayıf bağ sınıflandırmalarına eklenen ve yeni bir kavramsallaştırma olan çok yönlü bağlara vurgu yapılarak hastane yöneticilerinin kişilik özellikleri ile olan ilişkileri araştırılmıştır. Sosyal ağ ilişkileri geliştirmek bireylerin kişilik özellikleri ile yakından ilişkilidir. Hem güçlü hem zayıf bağların karışımı ya da başka bir ifadeyle toplamından oluşan çok yönlü bağların oluşmasında kişilik özelliklerinin önemli rolü bulunmaktadır. Araştırmada Ankara'da faaliyet gösteren özel bir hastanede çalışan 69 yöneticinin sosyal ağ ilişkilerine ve kişilik özelliklerine odaklanılmıştır. UCINET sosyal ağ analizi programı kullanılarak her bir yöneticinin sahip olduğu çok yönlülük değerleri (Multiplexity Ties) hesaplanmış, hastane yöneticilerinin ağ düzenindeki konumları belirlenmiştir. Hastane yöneticilerinin kişilik özelliklerini belirlemek amacıyla beş faktör kişilik envanteri ölçeği boyutlarına göre kişilik özellikleri puanlanmıştır. Araştırmanın sonucunda yöneticilerin çok yönlü bağ değerleri ile kişilik özellikleri arasında özellikle dışadönüklük, uyumluluk ve açıklık kişilik özellikleri ile olumlu yönde ilişkili olduğu belirlenmiştir.

ARTICLE INFO

Article History:

Received 21 Aug 2017
Accepted 17 Sep 2017

Keywords:

Social Network, Multiplex Ties, Personality Traits, Manager.

ABSTRACT

It is possible to consider social capital as an asset hidden in social networks and acted through social networks. This study investigated the relationship between the personality characteristics of hospital managers and the multiplex ties that are added to the strong and weak ties classifications of social network relations and which are a new conceptualization. Developing social networking relationships is closely related to individual personality traits. Personality characteristics play an important role in the formation of ties, both in the form of a mixture of strong and weak ties. The research focuses on the social network relationships and personality of 69 manager working in a private hospital operating in Ankara. Using the UCINET social network analysis program, the Multiplexity Ties values of each manager were calculated and the location of hospital managers in the network system was determined. In order to determine the personality traits of hospital managers, personality traits were scored according to the five factor personality inventory scale dimensions. As a result of the research, it was determined that managers have a positive relationship with personality traits, especially extroversion, Agreeableness and openness, between multiplexity values and personality traits.

GİRİŞ

Son zamanlardaki yoğun ilgi nedeniyle yöneticilerin görevlerinde başarılı olmaları ve görevlerini etkin olarak yürütebilmelerine açıklık getiren en kapsamlı kuramın sosyal sermaye kuramı ve temelini sosyometri çalışmalarından aldığı kabul gören sosyal ağ yaklaşımının olduğu söylenebilir. Son yıllarda şirketler ve insanlar arasındaki etkileşimlerin ağ kuramı ve ağ analizi yöntemi kullanılarak sağladığı faydaların tespit edildiği de sıkça görülmektedir. İnsanlar ve örgütler arasındaki etkileşimlerin ağ kuramı ve ağ analizi yöntemi kullanılarak sağladığı faydaların tespit edilmesi ile sosyal ağ ilişkilerine ilgi artmıştır. Sosyal ağ yazınında sık tekrarlanan ve tekrar eden etkileşimlerden oluşan güçlü bağlar ve tesadüfen edinilen zayıf bağlar olmak üzere iki tür bağdan sıkça söz edilmektedir (Karsai, Perra ve Vespignani, 2014). Bununla birlikte bu iki tür bağın birleşiminden oluşan yabancı yazında “multiplex ties” olarak yer alan fakat yerli yazında ilk kez bu çalışma ile yer bulacak olan bu kavram türkçeye “çoklu, çok katmanlı, karma veya çok yönlü bağ” olarak çevrilebilmektedir. Bu çalışmanın sosyal ağ ilişkileri bakış açısı sunması nedeniyle kavramın Türkçeye “çok yönlü bağlar” olarak kullanılması uygun görülmüştür. Kişilerarası ve örgütlerarası düzeyde yapılan araştırmalar (Krackhardt, 1998; Verbrugge, 1979; Beckman ve Haunschild, 2002; Gimeno ve Woo, 1996) çok yönlülüğün ağın istikrarı ve değişimi için etkili olduğunu belirtmektedir. Fakat çok yönlülük henüz tam olarak kuramsallaşmamış bir kavramdır (Kuwabara, Luo ve Sheldon, 2010: 246) ve henüz kapsamlı olarak üzerinde çalışılmamıştır. Buna neden olarak ülkemizde sosyal ağ çalışmalarına yeterince ve gereken ilginin gösterilmemesi verilebilir.

Yirminci yüzyılın ilk yarısından itibaren, kişilik özellikleri boyutlarını tespit etmek üzere birçok çalışma yapılmıştır (Salgado vd, 2001; Judge ve Bono, 2000). Bugüne kadar geliştirilen kişilik özellikleri modelleri içerisinde beş faktör modelinin bu kadar geniş çapta kabul görmesinin temel sebebi, bu modelin insan kişiliğini tanımlamakta geçerli ve güvenilir olduğunun bilimsel olarak çok kez kanıtlanmış olmasıdır (Hough ve Ones, 2001). Kişiliğin beş boyutunu dışa dönüklük, uyumluluk, özdisiplin/sorumluluk, duygusal denge ve kültür/yaşantıya açıklık oluşturmaktadır (Judge ve Bono, 2000). Liderlik davranışları ve kişilik özellikleri örgütsel davranış alanında en çok işlenen konular arasındadır. Beş faktör kişilik özelliklerine ilişkin yapılan araştırmalarda, liderlikle kişiliğin yakından ilişkili olduğunu ortaya koyan önemli bulgular elde edildiği görülmektedir. Örneğin, Judge ve Bono (2000) uyumluluk, dışadönüklük ve yenilikçiliğe açıklığın karizmatik liderlikle ilişkili olduğunu tespit etmiştir. Etkili ve başarılı sosyal ağ ilişkilerine sahip olmak için dışa dönük ve güvenilir kişilik özelliklerine sahip olmak tek başına yeterli değildir. Bu nedenle bu çalışmanın araştırma sorusu hastane yöneticilerin çok yönlü bağ ilişkilerine sahip olmaları ile kişilik özellikleri arasında ilişki olup olmadığıdır.

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

1. Sosyal Ağ Kavramı

Ağ ilişkilerinden edinilen avantajları açıklamayı sağlayan sosyal sermaye kavramı bireyler arası ilişkilere farklı bir anlam kazandırmıştır. Bir sosyal ağ bir grup aktör ve bu aktörler arasındaki ilişkilere oluşmaktadır (Adler ve Kwon, 1979:507; Wasserman ve Faust, 1994:9). Sosyal ağ teorisinde aktörler arasındaki 1) insanların kendi sosyal ilişkilerinden kaynaklanan ağları; arkadaşlık, tavsiye sorma ve alma, romantik ilişkiler, tanışıklık, 2) örgütler arasındaki resmi sözleşmelerle kurulan ilişkiler; stratejik ortaklıklar, alıcı tedarikçi sözleşmeleri, ortak girişimler, ortaklıklar, 3) resmi olmayan örgütler veya kar amacı gütmeyen örgütler arasındaki ilişkiler, örgütsel sınırları aşan sosyal ağlar, 4) yönetim kurulu üyelikleri, bağlantı sağlayan paylaşımlı üyelikleri: ticari birlikler veya işbirlikleri, komite üyelikleri olmak üzere dört çeşit ilişki kalıbı ortaya çıkmaktadır (Owen-Smith ve Powell, 2008). Sosyal ağ kuramı örgütlerin eylemlerine sosyal bağlam tarafından karar verildiğini savunmaktadır (Gulati, 1999). Mullens (2014)'de yönetim kurulu üyelerinin insan ve sosyal sermayelerinin örgütlerin iflas

etmelerindeki rolü incelenmiş, iflas öncesi ve sonrasında yönetim kurulu üyelerinin statü, itibar, nitelikleri ve kurulun özelliklerinin örgütün iflasıyla ne şekilde değiştiği belirlenmiştir.

Ağ ilişkilerinin davranışsal ve yapısal durumlarını bir araya getirmeyi sosyal ağ analizi sağlar. Sosyal ağ analizi iki düzeyde incelenmektedir. İlk olarak bireysel düzeydeki ağ (egocentric), ikinci olarak ağ düzeyindeki tüm ağı kapsayan düzeydir (Provan ve diğerleri, 2008). Provan ve diğerlerine (2008) göre örgütler arası ağlar bireylerin sahip oldukları düğümler (node) ve birbirleriyle bağlarını gösteren bağlardan (tie) oluşmaktadır. Ağdaki düğümler bireylerden veya örgütsel düzeyde insan yapımı oluşumlardan meydana gelir. Ağ bu düğüm ve bağların birlikte sunumudur. Bağlar ilişki yoğunluğuna göre yani bağın gücüne göre çeşitlenmektedir. Düğüm ve bağlar birlikte bir bütün olarak tüm ağı ve örgütler arası ağları yansıtmaktadır.

Yazında en fazla söz edilen sosyal ağ karakterleri aktörler arasındaki güçlü ve zayıf ilişkileri ortaya çıkaran özelliklerdir. Aktörler arasındaki yoğun ilişki ağ özelliklerinin güçlü olması aktörlerin birbirine bağlı olmalarını sağlamaktadır. Yoğun ağlardaki yapışıklık eylem ve faaliyetlerde güven ve birliği beslemektedir (Coleman, 1988). Zayıf bağlar seyrek ağları ile daha fazla istenen bir ilişki seti sunmaktadır (Burt, 1992). Zayıf bağlara sahip aktörler daha fazla köprü görevi üstlenmekte ve daha fazla fırsata erişmektedirler (Granovetter, 1983).

Rowley, Behrens ve Krackhardt (2000) yoğun ağların ve güçlü bağların belirsiz çevre şartlarıyla baş etmeyi kolaylaştırdığını ve bütün kaynaklarını az sayıdaki ortaklarından oluşan ağ bağlarını yeniden şekillendirmek amacıyla kullanmak zorunda kalmamayı sağladığı belirtilmektedir. Daha seyrek bağlı ağlara yerleşik örgütlerin etkililik ve aracılık avantajlarını kolay ve zahmetsiz bilgi için tercih ettikleri, güçlü bağlar ve yerleşik ilişkilere dayalı ilişkilerin ise daha karışık ve zor bilgi kaynaklarının erişiminin önünü açtığı vurgulanmaktadır (Hansen, 1999).

Bir aktörün ağ yapısında merkezde konumlanma derecesi anlamına gelen merkezilik, aktörlerin yapı içerisindeki etkililiğini göstermektedir. İki farklı merkezilik durumu vardır. İç derece merkeziliği (indegree centrality) diğer elemanlardan aktöre doğru olan bağlantı sayısı bakımından, dış derece merkeziliği (outdegree centrality) aktörün diğer elemanlara doğru olan bağlantı sayısı bakımından ağ merkeziliğini ifade eden kavramlardır (Jablin ve Putnam, 2001). Merkezi konumdaki aktörler en son teknolojiye sahip olduklarından bu üstünlüklerini de devam ettirmek amacıyla merkezi konumdaki aktörlerle yakınlaşma seçeneğini seçerler, bireysel örgütlerden ziyade belli bir ağı olan örgütleri tercih ederler (Powell, Koput ve Doerr, 1996). Freeman (1979:219)'a göre merkezilik; derece merkeziliği, aradalık merkeziliği ve yakınlık merkeziliği olmak üzere üç belirteçle bulunmaktadır. En çok kullanılan ve en faydalı sonuçları derece merkeziliği vermektedir (Wasserman ve Faust, 1994). Güçlü bağlar örgütler arasında güçlü etkileşim ve tanımlı ilişkiler bulunması, zayıf bağlar ise aralarında tanımlı ilişkilerin olmamasıdır. Bağ gücünü ölçmek için bireylerin her birine iletişim kurdukları başka bireylerle ilişki sıklıklarını ve yakınlıkları araştırılır. Granovetter (1983) zayıf bağların insanlara kendi çevrelerinin ötesinde bilgi ve kaynaklara ulaşma imkânı sağladığını, ticari içerikli olduğunu ve sosyal bağlantıya ihtiyaç duyulmadan gerçekleştiğini ancak güçlü bağların insanlara yardımcı olmada daha istekli ve kolay ulaşılabilir olduğunu belirtmektedir (Granovetter, 1983:209). Güçlü bağlar, kümeler oluşturma eğilimindedir ve ağın bağlanabilirliği üzerinde çok az etkiye sahiptir. Yoğun bağlar ve bağlantılara sahip ağlarda gruplaşma veya kümelenecekler daha fazla oluşmaktadır (Gulati, 1999; Kogut ve Walker, 2001).

Rowley, Behrens ve Krackhardt (2000)'e göre seyrek ağlar çok sıkı bağlara göre özellikle daha farklı bölgelerde ağları kapsayarak daha geniş bir alana ulaşmaktadır. Granovetter (1973), zayıf bağların ticari içerikli olduğunu ve sosyal bağlantıya ihtiyaç duyulmadan gerçekleştiğini belirtmektedir. Zayıf bağlar geniş bir kapsama sahip olması nedeniyle farklı bakış açılarının ortaya çıkması örgüte katkıları sayesinde yardımcı olmaktadır.

Yoğun ağ bağlantıları sınırlayıcıdır. Paylaşılan davranışsal beklentiler yoğun bağlantılı ağlarda gelişmektedir (Rowley, Behrens ve Krackhardt,2000) çünkü bu ağlar normların yayılımını kolaylaştırmaktadır (Meyer ve Rowan 1977; Oliver 1991).

Aktörün ağ pozisyonunun hangi sonuçlar üzerinde etkili olduğu ve bu etkinin sonuçları birçok araştırmaya konu olmuştur. Yazında ağ pozisyonunun güç, liderlik, hareketlilik, işe alma, bireysel performans, bireysel yaratıcılık, girişimcilik ve takım performansına etkileri geniş yer tutmaktadır (Borgatti ve Foster, 2003:993).

Burt (1992) yapısal boşluk kuramıyla sosyal sermayeyi ele almaktadır. Bu kuram, sosyal sermayenin ağlardaki aracılık fırsatlarının nasıl bir fonksiyonu olduğunu açıklamaktadır; bir başka ifadeyle, sosyal bir yapıda birbirini tanımayan örgütler veya örgüt toplulukları arasında aracılık yapan araçların elde ettiği bilgi ve kontrol avantajları ile sosyal sermayeyi tanımlamaktadır. Örgüt toplulukları arasında kısa süreli, belirsizlik ve güvensizlik barındıran, az sıklıkta gerçekleşen zayıf bağların sonucunda yapısal boşluklar oluşmaktadır. Burt'e göre sosyal sermaye birbiriyle kopuk veya zayıf bağlara sahip örgütler arasında köprü kuran ve birleştirici rol oynayan araçlar tarafından oluşturulmaktadır. Burt'e göre aracılık rolündeki örgütlerin rekabet üstünlükleri, ekonomik ve siyasi fayda, varlık, itibar kazanımları vardır.

2. Sosyal Ağ İlişkilerinde Bağ Türleri

Sosyal sermaye üreten bağlar üç kategoriye ayrılmaktadır, bunlar güçlü, zayıf ve çok yönlü (multiplex) olarak ifade edilen bağlardır (Carter ve diğerleri, 2003). Granovetter (1973), zayıf bağların gücünü, Freeman (1977), arabuluculuk rolünü ve Burt (1980) ise ağ düzeneğindeki yapısal boşluklar kavramlarını açıklarken örgütlerin yerleşik ilişkilerinin avantajlarını göz önünde bulundurmışlardır. Çok taraflı bağlar her bir bireyin ilişkilerindeki birçok farklı türdeki ilişki oluşumlarıyla ilişkilidir. Bir bağ iş ilişkisi, arkadaşlık ilişkisi veya aile ilişkisi olarak çok sayıdaki ilişki türünü bünyesinde kapsayabilir, çok taraflılık ya da karma bağ oluşumları yüksek orana sahip olan bir ağ üyesinin ilişkilerinde güçlü, yakın, sabit ve karşılıklılık özelliklerinin yanı sıra resmi ağ ilişkilerine dayanan çok farklı grup ve statüden bireylerden oluşabildiği görülmektedir (Ibarra, 1992). Bunlarla birlikte işletme yazınında da bir tedarikçinin çok taraflı bağlara sahip olmasının çok değerli olduğu, taklit ve ikame edilmesi imkânsız olması gibi faydalara yönelik çalışmalar artmaktadır. Çok yönlü bağların sağladığı faydaların başında satışları ve iş hacmini artırması, kalıcı iş ilişkileri sağlaması gelmektedir. Bu açıdan çok yönlü bağ ilişkilerinin maddi olmayan varlık olarak finansal değerinin yansıtılabileceği söylenebilir. Çeşitli türdeki bağların ilişki ağına sağladığı katkı çok fazladır (Carrington, Scott ve Wasserman, 2005).

Çok yönlü ilişki ve bağların daha sabit olduğu ve bağların oturmuş ilişkilerden meydana gelmesinin olumlu yönde faydalar sağladığı belirlenmiştir (Kenis ve Knoke, 2002). Çok yönlü bağlara sahip olan bireylerin çok daha fazla bilgiye eriştikleri bilinmektedir (Beckman ve Haunschild, 2002).

Ağ ilişkilerindeki çok yönlülük değerli bir kaynak olarak nadir olarak bireylerde bulunmakta ve rakipler tarafından taklit edilmesi veya yerine başka bir şeyle oluşturulmaya çalışılması zordur. Çok yönlülük arttığında bireyin sağladığı fayda ve avantajlarda artacaktır (Kenneth ve Azah, 2016).

Güçlü ve zayıf bağ tartışmaları yazında hala devam ederken ortaya atılan her çeşit bağdan oluşan ağ düzeneklerinin aktöre çok sayıda ve eşsiz fayda sağlayacağı iddiaları destek bulmaktadır. Aktörün güçlü bağlardan oluşan ağ özelliklerinin fırsatlarla ilgili bilgi bakımından etkisiz olduğu belirtilmektedir (Hills vd., 1997; Ibarra, 1993).

Güçlü ve zayıf bağların her ikisinden oluşan geniş bir bağ çeşitliliğine sahip olmak bireylere çok fazla fayda sağlamaktadır (Campbell, 1988). Zayıf bağlar resmi ve ticari ilişkilerle ortaya çıkarken (Davidsson ve Honig, 2003) güçlü bağlar yakın arkadaşlık, aile ve akrabalık

ilişkilerinde ortaya çıkmaktadır. Kuramın en önemli isimlerinden Granovetter (1973, 1983) ve Burt (1992) gibi yazarların güçlü bağların olumsuzluklarını vurgulayarak yoğun ve güçlü bağların yeni fikirlerin yayılımını engelleyerek kapalı bir çevreye bağımlı kalınmasına yönelttiğini vurgulayarak sadece tek yönlü ilişkilerin varlığının faydadan çok zarar getireceği söylenebilir.

Carter ve diğerleri (2003:8)'e göre bazı sosyal ağ ilişkileri hem kariyer ilerlemesi sağlarken hem de tavsiye gibi araçsal fayda ve de arkadaşlık ilişkisi özelliğinde karma bağlar sunmaktadır. Çok yönlü bağlara sahip olarak mentörler bir örnek teşkil etmektedir. Bir mentör kendine ait ağ ilişkilerinden çevresindekileri faydalandırmaktadır (Ibarra 1993; Carter ve diğerleri, 2003: 8). Yöneticiler için çok yönlü bağların önemi Granovetter (1973) zayıf bağların gücü kavramına, Kern (1998) ve Bratkovic ve diğerleri'de (2009) ifade edilen zayıf bağların güçlü bağlardan daha işlevsel olduğuna dair vurgulanan sonuçlara yeni bir boyut eklemektedir. Bratkovic ve diğerlerinde (2009) yöneticiler için güçlü bağların önemi ortaya konulmuş ve güçlü ve zayıf bağların birleşimi olan çok yönlü bağların yöneticilerin sosyal sermaye düzeylerini artırmada önemli rol oynadığı vurgulanmıştır.

Her türlü bağ ve ilişki geliştirmenin yönetici konumundakilere farklı katkısı bulunmaktadır (Kenneth ve Azah, 2016). Yöneticilerin çok yönlü bağlarının kariyerlerinde yükselmelerindeki önemine vurgu yapmaktadır. Çok yönlü ilişki analizinde UCINET 6.0 programı aktörlerin sahip oldukları iki ve daha fazla bağ sayısının çok yönlü bağlanma derecesi olarak ölçümünü gerçekleştirmektedir. Çok yönlülük ağ düzeneğinin birçok farklı türde bağlardan oluşması olarak tanımlanmaktadır. Bir bağ aynı zamanda iş ilişkisi, arkadaşlık ilişkisi ya da aile ilişkisi olarak çok sayıdaki ilişki türünü bünyesinde barındırabilir. Çok yönlü bağ oluşumları yüksek orana sahip olan bir aktörün ilişkilerinde güçlü, yakın, sabit ve karşılıklılık özelliklerinin yanı sıra resmi ağ ilişkilerine dayanan çok farklı grup ve statüden bireylerden oluştuğu görülmektedir. Sosyal ağda çok yönlülük derecesinin yüksek düzeyde olmasının birçok değişken ve faktörle ilişkilendirilmesi mümkündür.

3.Sosyal Ağ İlişkilerinde Çok Yönlü Bağlar

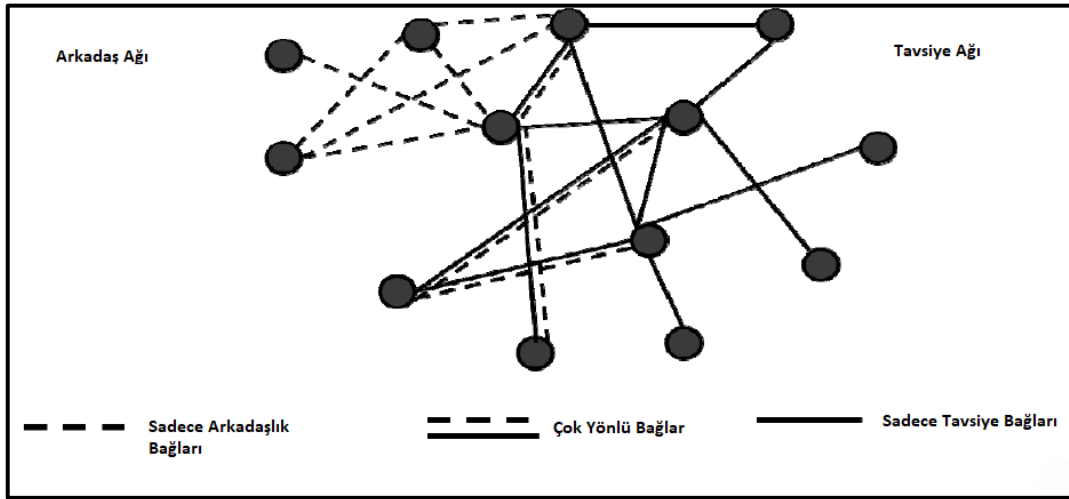
Sosyal ağ ilişkilerinde çok yönlü bağlara dair sadece tek bir tanımdan söz etmek mümkün değildir. Bu çalışmada Türkçede çeşitlilik, çok katmanlılık veya karma bağlar olarak da kullanılabilir olan "multiplexity" kavramının sosyal ağ kuramı bakış açısıyla "çok yönlülük" olarak kullanılması uygun görülmüştür. Çok yönlülük bir sosyal ağdaki çok sayıda ve her biri farklı tür ve özellikte olan bağları ifade etmektedir. Çok yönlülük yapısal bir özelliktir (Verbrugge, 1979). Ağ kuramcıları ve araştırmacılar ilişkilerin çok yönlü özellikte olmasını etkileyen etkenleri belirleme konusunda kavramın tam kavramsallaşmamış olması nedeniyle yetersiz kalmıştır. Yazında sosyal ağ yapılanmalarının belirteçleri veya nitelikleri arasında da yer bulduğu görülmektedir (Krohn, 1986). Çok yönlülük, karşılıklılık ve yoğunluk olmak üzere üç temel kavram sosyal ağ ilişkilerinin niteliği olarak ortaya çıkmıştır. Çok yönlülük kavramı ile iki veya daha fazla insanın müsterekliğine dayalı olarak ortaya çok sayıda ilişki çıkmaktadır. Bireylerin ilişkilerindeki çeşitlilik ilişkisel ağları ve bireysel davranış özelliklerine bağlı olarak değişim göstermektedir (Krohn, 1986). Araştırmalarda ortaya çıkan diğer bir bulgu ise çok yönlü bağların yeni fikirlerin ortaya çıkmasına imkân sağlayan elverişli ortamlar yaratmasıdır (Albrecht ve Ropp, 1984).

Wasserman ve Faust'a (1994) göre iki veya daha fazla sayıda farklı özellikteki ağ ilişkilerinin birlikte oluşması çok yönlülüğü belirtmektedir. Aktörler arasında çoklu ilişkilere birçok sosyal ağ analizi çalışmasında yer verilmemesinin nedeni sadece bir özellikteki ilişkilere odaklanılmış olmasıdır. Bireyler arasındaki ağ ilişkileri çok fazla karışık olup, aynı anda aktör çok sayıda ilişki kurabilmektedir. Aktörler duygusal bağlar, ticari bağlar, akrabalık bağları ve daha birçok bağlantı ve temasa aynı anda sahip olmaktadır. Aktörlerin davranışları çoğunlukla aynı anda

sahip oldukları ilişkilerin sınırları veya fırsatlarına bağlı olarak şekillenmektedir. Sosyal ağ analizinde aktörlerin eş zamanlı çok yönlü ilişki değerleri ortaya çıkartılmaktadır.

İlk çok yönlü bağ çalışmaları iki birey arasındaki farklı türdeki bağ türlerinin birlikte oluşması ile ilgili tanımların olduğu kişiler arası ilişkilere odaklanmaktadır (Granovetter, 1973; Ibarra, 1992; Kapferer, 1969; Verbrugge, 1979). Daha yeni yapılmış çalışmalarda ise örgütler arası ilişkilerde aynı anda iki veya daha fazla türdeki bağ ilişkilerinin birlikte oluşmasından söz edilmektedir (Beckman ve diğerleri, 2004; Dhanaraj ve Parkhe, 2006; Kenis ve Knoke, 2002). Kapil, Sundar, Bharadwaj ve Kohli'ye (2010) göre iş yaşamında özellikle ticaretle uğraşan bireylerin çok yönlü bağlara sahip olması yaygındır. Bu şekilde çok çeşitli ve faydalı bilgi edinildiği belirtilmektedir (Uzzi, 1997). İlişkilerin çok yönlülüğü nadiren ve zor oluşan değerli bir kaynaktır.

Çok yönlü bağlar hem tavsiye hem ce arkadaşlık ilişkilerini kapsamaktadır. Tavsiye ilişkileri zayıf bağları, arkadaşlık ilişkileri de güçlü bağları barındırmaktadır. Sosyal ağ araştırmaları tutarlı bir şekilde tavsiye ve arkadaşlık olmak üzere iki farklı ilişki üzerinde çalışmıştır (Adler and Kwon, 2002; Krackhard, 1990).

Şekil 6
Çok
Yönlü
Bağ

Gösterimi

Çok yönlü bağlar bilgi aktarımı için daha elverişli olan güven tabanlı güçlü ilişkileri temsil etmektedir (Beckman ve Haunschild, 2002). İlişkilerin çok yönlülüğü organizasyonları olumlu yönde etkilediği de belirtilmiştir (Lazega ve Pattison, 1999).

4. Kişilik Kavramı ve Boyutları

Kişilik, bir insanın duyuş, düşünüş, davranış biçimlerini etkileyen etmenlerin kendine özgü görüntüsüdür. Devamlı olarak içten ve dıştan gelen uyarıcıların etkisi altında olan kişilik, bireyin biyolojik ve psikolojik, kalıtsal ve edinilmiş bütün yeteneklerini, güdülerini, duygularını, isteklerini, alışkanlıklarını ve bütün davranışlarını içine alır (Tınar, 1999). Kişiliği oluşturan bileşenlere bakıldığında, başka bir ifadeyle hangi unsurların kişilik üzerinde etkili olduğu üzerinde durulan önemli konulardandır. Kişiliği oluşturan kısımlar incelendiğinde, çoğunlukla mizaç ve karakter gibi sözcüklerle karıştırıldığı fakat bunlar sadece kişiliğin farklı yönlerini ifade etmektedir. Yazına bakıldığında kişiliğin tanımı üzerinde ortak bir uzlaşma sağlanamadığı görülmektedir.

4.1. Kişilik Özellikleri

Yirminci yüzyılın ilk yarısından itibaren, kişilik özellikleri boyutlarını tespit etmek üzere faktör analizi çalışmaları yapılmıştır. Bu analizlerde kişilik modellerinin faktör sayılarının üç ve yedi arasında değiştiği gözlenmiştir (Salgado, Viswesvaran ve Öneş, 2001). Goldberg (1981),

sözlükteki sıfatlara dayalı olarak yaptığı çalışmada beş güçlü faktörün ortaya çıktığını belirtmiş ve birçok kişilik kavramının bu beş faktör çerçevesinde kuramsal olarak organize edilebileceğini ileri sürmüştür. Bugüne kadar geliştirilen kişilik özellikleri modelleri içerisinde beş faktör modelinin bu kadar geniş çapta kabul görmesinin temel sebebi, bu modelin insan kişiliğini tanımlamakta geçerli ve güvenilir olduğunun bilimsel olarak kanıtlanmış olmasıdır (Hough ve Öneş, 2001).

Tablo 1: Kişiliğin Beş Büyük Boyutu

Dışa dönüklük	Konuşkan, cesur, şamatacı, zorlayıcı, girişken, doğal, gösterimci, enerjik, maceracı, dostça, sözünü sakınmayan, yüksek sesli, gürültülü, hırslı, baskın, baskın, sosyal
Uyumluluk	Sıcak, nazik, işbirliği gösteren, bencil olmayan, esnek, dürüst, kibar, bağışlayıcı, yardımsever, memnun, sevgi dolu, ince, iyi kalpli, sempatik, güvenli, cömert, düşünceli, uyumlu
Özdisiplin/Sorumluluk	Örgütlü, dayanabilir, dikkatli, sorumlu, çalışkan, etkili, yeterli, ihtiyatlı, özen gösteren, dakik, pratik, mükemmel, idareli, tedbirli, ciddi, ekonomik, güvenilir
Duygusal Denge	Duygusal ve kıskanç olmayan, rahat, nesnel, sakin, dengeli mizaçlı, iyi huylu, durağan, halinden memnun, güvenli, ağırbaşlı, talepkar olmayan, uysal, barışçıl
Kültür/Yaşantıya Açıklık	Zeki, uyanık, meraklı, hayal gücü yüksek, çözümleyici, derin düşünen, sanatsal, içgörürü, keşfedici, akıllı, esprili, yaratıcı, karmaşık düşünen, bilgili, entelektüel, ilgileri geniş, çok yönlü, özgün, derin, kültürlü

Kaynak: Morris, (2002:470)

YÖNTEM

1.Araştırmanın Önemi ve Amacı

Sosyal ağda çok yönlü ilişkiler bu çalışma kapsamında sosyal ağların bazı özellikleri ve grup içi etkileşimleri bakımından kişilik özelliklerinin oluşturduğu farklılıkları ortaya çıkarmak amacıyla faydalı açıklamalar yapılmıştır. Bu çalışma ile sosyal ağ ilişkilerine dair güçlü ve zayıf bağ sınıflandırmalarına eklenen ve yeni bir kavramsallaştırma olan çok yönlü bağ ilişkilerine vurgu yapılarak hastane yöneticilerinin kişilik özellikleri ile çok yönlü bağ değerleri arasındaki ilişkilerinin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Son zamanlardaki yoğun ilgi nedeniyle yöneticilerin görevlerinde başarılı olmaları ve görevlerini etkin olarak yürütebilmelerine açıklık getiren en kapsamlı kuramın sosyal sermaye kuramı ve temelini sosyometri çalışmalarından aldığı kabul gören sosyal ağ yaklaşımının olduğu söylenebilir. Sosyal sermayeyi sosyal ağlarda

saklı olan ve sosyal ağlar sayesinde harekete geçen bir varlık olarak değerlendirmek mümkündür. Kişilik özellikleri yönetici konumundaki bireylerin sosyal ağ ilişkilerinde de belirgindir. Hem güçlü hem zayıf bağların karışımı ya da başka bir ifadeyle toplamından oluşan çok yönlü bağların oluşmasında kişilik özelliklerinin önemli rolü bulunmaktadır. Bu bağlamda yöneticilerin sosyal sermaye edinimlerini kolaylaştıran bir etken olarak kişilik özelliklerinin önemi belirgindir.

2.Araştırmanın Hipotez Gelişimi

Hastane yöneticilerinin sosyal ağ ilişkilerinde çok yönlü bağlar kurmaları ile kişilik özellikleri arasındaki ilişkilerin belirlenmesine yönelik yazın incelenmiştir. Bu doğrultuda Barrick ve Ryan (2003) tarafından yapılmış olan kişilik ve sosyal ağ ilişkileri arasındaki ilişkilere odaklanan çalışmaya göre kişilik ve sosyal ağ ilişkisinden söz edebilmek için olumsuz ve çok yönlü bağ ilişkilerine atıfta bulunmak gerekmektedir. Çok yönlü bağlar aktörün birden fazla türde bağlara aynı anda sahip olması olarak tanımlanmaktadır (Brass, 2001). Kişiliğin sosyal ağ yapısıyla ilişkisi üzerinde çalışmalara uzun süre önce başlandığı belirtildi (Kilduff ve Tsai, 2003) bunu ispatlayacak yeterli çalışma henüz bulunmamaktadır. Kişilik bireye ait olan ve ağ avantajı kazandıran bir değişken olarak çalışılmaktadır. Kişilik ve ağ ilişkisi kurma arasındaki etkileşimin önemi aracılık davranışı yapanlar için daha fazla olmaktadır (Powell, Packalen ve Whittington, 2012). Bu araştırma hem sosyal ağ analizi hem de nicel bir araştırmayı kapsadığı için çalışma kapsamında çalışmanın hipotezi “hastane yöneticilerinin çok yönlü bağ değerleri ile kişilik özellikleri arasında anlamlı ve olumlu yönde ilişki bulunmaktadır” şeklinde belirlenmiştir.

3.Araştırmanın Evreni, Verilerin Toplanması ve Girişi

Sosyal ağ analizi çalışmalarının artış göstermesi ve buna bağlı olarak da analiz yöntemlerinin gelişmesi örgüt içindeki olumsuz ilişkilerin ve gruplar arası çatışmaların sosyal bağ eksikliğinden veya daha geniş bir sosyal ağ yapılanması ihtiyacından ortaya çıktığını ortaya çıkmaktadır. Sosyal ağ analizinde kullanılan iki yaklaşım vardır bunlar yapısal analiz yaklaşımı ve dinamik yaklaşımdır (Watts, 1999), olumsuz ilişki analizi çalışmalarında her iki yaklaşımda kullanılır. Dinamik yaklaşım yapısal yaklaşımla işbirliği içinde ilişki ve bağların zamanla değişim gösterip göstermediğini ağ yapılanmasında önemli yönelimlerin olup olmadığını tespit eder. Geniş kapsam ve imkânlarıyla kadınların bağlarındaki hemcinsleriyle olan (homofili) ilişki derecesini, çok yönlü ilişkilerini, ağı kapalılığı ve bağların yakınlık derecesini sosyal ağ analizi ile belirlemek mümkündür (Cabrera ve Thomas-Hunt, 2006).

Araştırmada veri toplama yöntemi olarak hem sosyal ağ analizi hem de kişilik özelliklerini belirlemek amacıyla puanlama yöntemi kullanılmıştır. Sosyal ağ verisi toplamak sosyal ve davranışsal bilim verisi toplamaktan birçok açıdan farklılaşmaktadır. Çünkü sosyal ağ analizindeki veriler, bireyler arası ilişki ya da etkileşimlere odaklanmaktadır (Wasserman ve Faust, 1994).

Bu araştırma Ankara’da sağlık hizmetleri sektöründe faaliyet gösteren özel bir üniversite hastanesinde görev yapan yönetici konumundaki 69 çalışanın katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Hastane yöneticilerinin hastane içindeki diğer yönetici ve çalışanlarla olan asimetric ağ ilişkileri özellikleri ile bu yöneticilerin kişilik özellikleri arasındaki ilişkilere odaklanılmıştır. Ağ araştırmalarında veri toplamak amacıyla farklı yöntemler kullanılmakta ve veri toplarken kullanılan belirli tek bir yöntem yoktur (Wasserman ve Faust, 1994). Soru formları, görüşmeler, gözlemler veya ikincil veriler en sık kullanılan yöntemler arasındadır, fakat kullanılan en yaygın yöntem, soru formudur. Soru formları, araştırmacıların, ilişkileri ölçmesine yardımcı olmaktadır (Marsden, 2005). Bu araştırmada soru formu türlerinden biri olan “isim tekniği” kullanılmıştır. İsim listesi tekniğinde, hastane yöneticilerine, tüm ilişki halinde oldukları

kişilerin isimlerinin yazılı olduğu bir liste sunularak, bu listede kendilerinin her bir listedeki aktör ile nasıl bir etkileşim içinde oldukları sorulmuştur. Cevaplayıcılara, alfabetik sırayla sıralanmış olan çalışanların isimlerine bakarak, arkadaş veya iş arkadaşı olarak gördükleri kişileri, içinde buldukları etkileşim derecesine göre işaretlemeleri istenmiştir (Marsden, 2005).

Araştırmada, ilk olarak, hastane yöneticilerinin ve diğer tüm hastane çalışanlarının isim listesi istenmiştir. Daha sonra bu liste doğrultusunda soru formu hazırlanmıştır. Bu soru formunu hastane yöneticilerinin listedeki diğer kişilerle etkileşim derecesine göre (10'lu bir ölçekte) değerlendirmesi istenmiştir. Sosyal ağ analizi yapabilmek amacıyla kullanılacak bir takım bilgisayar paket programları bulunmaktadır. Bu araştırmada UCINET 6.0 programı kullanılmıştır. Veriler asimetrik olarak toplanmış ve asimetrik veri girişi yapılmıştır. Hastane yöneticilerinin kişilik özellikleri Costa ve McCrae (1985:718) tarafından geliştirilen "Beş Faktör Kişilik Modeli" olarak adlandırılan model kullanılarak belirlenmiştir. Bu modelde kişiliğin değerlendirilmesinde sıklıkla Amerikalı bir kişilik araştırmacısı olan Goldberg, (1999:1999) tarafından geliştirilen yaklaşım kullanılmaktadır. Bu yaklaşım özelliklere dayalıdır ve kişilerin kendilerini ve diğerlerini tanımlamada kullandıkları sıfatlara dayanmaktadır. Yöneticilerin kişilik özellikleri gruplaması değerleri SPSS 22.0 programı kullanılarak yapılmıştır.

Hastane yöneticilerinden toplanan ilişki ve bağ verisi UCINET programı ile her ilişki türü için ayrı ayrı matrisler oluşturulmuştur. UCINET programında Data>Join sekmesi ile ayrı ayrı oluşturulmuş olan her tür bağ ilişkisini belirten matrisler birleştirilerek çoklu bağ matrisi oluşturulmuştur. Bu sayede farklı türdeki bağ ilişkilerinin kayıt edilmesi mümkün olmuştur. Bu işlemin amacı bazı bağ türlerinin simetrik bazılarının ise asimetrik olması gibi değerlerin hata oranını artıracak etkenleri ortadan kaldırmaktır. Çünkü çoklu bağ matrisi ya simetrik ya da asimetrik özellikte bağ değerlerinden oluşmaktadır.

Hastane yöneticilerinden birebir olarak en yakın arkadaşlarını ve sadece iş ilişkisi halinde oldukları arkadaşlarını belirlemeleri istenmiş olup, hastanenin idari hizmet birimleri de dâhil olmak üzere tüm bölümlerdeki yönetici konumundaki görev yapan çalışanlardan toplanan bağ ve ilişki verileri için ayrı matrisler oluşturulmuştur. Yöneticiler arasındaki ilişkiler çoklu matrislerle belirlenmiştir. Çoklu bağ derecelerinin ortaya çıkmasında tek bir matris kullanılmıştır. Bu şekilde UCINET programı veri setini daha etkili kullanmış ve doğrudan analizler yapılmıştır. Transform>Multiplex komutu ile çok yönlü bağ değerleri hesaplanmıştır. İlişki matrisleri programa aktarılırken ilişki olmaması durumunda "0", sadece yakın ilişki olması durumunda "1", sadece iş ilişkisi olması durumunda "2", hem yakın ilişki hem de iş ilişkisinin her ikisinin olması durumunda "3" olarak kodlanmıştır. Çoklu bağ ve ilişkileri ortaya çıkartırken aynı zamanda program nicel verileri de oluşturmaktadır. Örneğin programa "3" kodlandığı zaman güçlü bağ olarak derecelendirilmektedir.

ANALİZ VE BULGULAR

Araştırmaya yönetici konumunda görev yapan 69 hastane yöneticisi katılmıştır. Araştırmaya katılanların % 23,2'si kadın (16), % 76,5'i (38) erkektir. Yaş grubuna bakıldığında 29-55 arasında olduğu görülmektedir. Eğitim düzeyi % 65,2'si (45) üniversite, % 24,6'sı (17) yüksek lisans ve % 10,2'si (7) doktora mezundur. Buna göre hipotez testi için yönelik gerçekleştirilen sınıflamalar çerçevesinde sosyal ağ analizinden elde edilen bulgulara bakılarak analizlere öncelikle sosyal ağ düzeneğinin ve ilişkilere ait tanımlayıcı değerlerin belirlenmesiyle başlanmıştır. Daha sonra kişilik özelliklerinin belirlenmesi için toplanan verilere dair güvenilirlik değeri bulunmuştur. Çalışmada veri toplamak amacıyla kullanılan anketin alfa güvenilirlik katsayısı 0.87 olup, bu sonuç yüksek düzeyde güvenilir olarak

değerlendirilmektedir. Buna göre Tablo 1’de ağ ilişkilerine ait temel tanımlamalar gösterilmektedir.

Tablo 1: Sosyal Ağ Düzenineğin Temel Bilgileri

Sosyal Ağ Düzenineğin Temel Bilgileri	
Ağ Bağlantısı Sayısı	154
Yoğunluk	0.674
Ortak İlişkiler	90
Ağ Elemanlarının Sayısı	154
Ağ Matrisinin Boyutu	154X154
Toplam Kişi Sayısı	69

Tablo 1’de hastane yöneticilerinden toplanan örgüt içi ağ ilişkileri verilerine ait temel bilgiler verilmiştir. Buna göre toplam ağ bağlantı sayısı 154 olarak ortaya çıkmıştır. Bunu göre ağ matrisinin boyutu 154x154 olarak belirlenmiştir. Ortak ilişkilerin sayısı 90’dır. Ağın yoğunluğu 1’e yakın olması beklenir. Bu ağın yoğun ilişkilere sahip olduğu söylenebilir. Tablo 2’de çok yönlülük değerleri sıralaması sunulmuştur.

Tablo 2. Çok Yönlülük Değerleri Sıralaması (Multiplexity Ties)

Yönetici Kodu	Çok Yönlülük Değeri (Multiplexity Degree)	Pay (%)
X4	51.00	11.40
X13	45.00	9.00
X44	40.00	8.50
X69	38.00	8.00
X23	36.00	7.60
X53	35.00	7.20
X52	32.00	6.40
X68	31.00	6.00
X24	30.00	5.50
X25	30.00	5.50
X27	28.00	4.80
X12	28.00	4.80
X20	27.00	4.60
X32	26.00	4.50
X42	26.00	4.50
X50	26.00	4.50
X60	25.00	4.30
Ş61	24.00	4.30
Ağ, Ortalama	19.46	
Ağ, Std. Sapma	4.42	
Ağ, Min. Değer	24.00	
Ağ, Mak. Değer	51.00	
N=69 *p< .05, **p< .01		

Tablo 2’ye göre büyükten küçüğe doğru sırayla X4, X13, X44, X69, X23, X53, X52, X68, X24, X25 ve X27 kodlu yöneticiler en fazla çok yönlülük değerine sahip üyelerdir. Bu üyeler sosyal ağ düzenineğin diğer aktörlerle gerçekleştirdikleri ve diğer aktörlerden bağlantıların türünün en yüksek olduğu üyelerdir. Tablo 3’de değişkenler arası korelasyon değerleri gösterilmektedir.

Tablo 3: Tanımlayıcı İstatistikler ve Değişkenler Arası Korelasyon Değerleri

Değişken	Ort.	St. Sp.	1	2	3	4	5	6
Dışa Dönüklük	38.5	.98						
Uyumluluk	18.28	.93	.229**					
Öz Disiplin (Sorumluluk)	17.97	.66	.230**	.430**				
Duygusal Denge	2.31	2.32	-0.21	0.374*	.220**			
Kültür (Yaşantıya Açıklık)	6.33	-.034	.374	.338	.089	.237**		
Çok Yönlülük Değeri (Multiplexity Ties)	3.9	.90	.580**	.336**	.026**	.018**	.000**	

N=69 *p< .05, **p< .01

Tablo 3’de görüldüğü gibi değişkenlerin ortalama ve standart sapma değerleri ile korelasyon değerleri gösterilmektedir. Buna göre çalışmanın hipotezi olan hastane yöneticilerinin çok yönlü bağ düzeyleri ile kişilik özellikleri arasında anlamlı ve olumlu yönde ilişki olup olmadığı test edilmiş olup, çok yönlülük değeri ile kişiliğin beş boyutu arasındaki ilişkiler belirlenmiştir. Araştırmanın sonucunda yöneticilerin çok yönlü bağ değerleri ile kişilik özellikleri boyutlarının tümüyle anlamlı ve olumlu yönde ilişki olduğu, fakat özellikle dışadönüklük ve uyumluluk ile kişilik özellikleri arasında diğer boyutlara göre daha yüksek düzeyde anlamlı ve olumlu yönde ilişkili olduğu saptanmıştır.

SONUÇ

Bu çalışmada Ankara’da faaliyet gösteren bir üniversite hastanesinde görev yapan yönetici konumundaki çalışanların örgüt içindeki ağ ilişkileri özellikleri ve yöneticilerin kişilik özellikleri araştırılmış olup, birbirleriyle aynı anda geliştirdikleri farklı özellikteki ilişki ve bağların kişilik özellikleriyle ilişkisi olup olmadığı ortaya çıkarılmıştır. Çok yönlü bağ düzeyi yüksek olan bireylerin örgütsel bağlılık, birleşme ve aidiyet duyguları fazla olmaktadır. Yüksek düzeyde çok yönlü bağa sahip olunması yüksek düzeyde değerli bilgi akışına imkân sağlamaktadır. Değişkenler arasındaki ilişkiler SPSS 22.00 programı kullanılarak belirlenmiştir. Sosyal ağ ilişkileri UCINET 6.0 programı kullanılarak ortaya çıkarılmıştır. Araştırmanın sonucunda çok yönlü bağ değerlerinin yüksek olmasında hastane yöneticilerin kişilik özelliklerinin rolü olduğu bulunmuştur. Hastane yöneticilerinin çok yönlü bağları ile kişilik özellikleri arasında anlamlı ve olumlu yönde ilişki olduğu ve kişilik özelliklerinin (dışadönüklük, denge, uyumluluk, sorumluluk ve açıklık) yüksek değerlerde olduğu belirlenmiştir.

KAYNAKÇA

- Adler, P.S ve S.-W. Kwon, (2002). Social capital: prospects for a new concept. *Academy of Management Review*. 27: 17-40.
- Albrecht, T.L., ve Ropp, V.A. (1984). Communicating about innovation in network of three U.S. organizations. *Journal of Communication*, 17, 78-91.
- Barrick, M.R. ve A.M. Ryan, (2003). Personality and work: Reconsidering the role of personality in organizations. San Francisco: Jossey-Bass.
- Beckman, C. M., ve Haunschild, P. R. (2002). Network learning: The effects of partners’ heterogeneity of experience on corporate acquisitions. *Administrative Science Quarterly*, 47: 92–124.

- Beckman, C. M., Haunschild, P. R., ve Phillips, D. J. (2004). Friends or strangers? Firm-specific uncertainty, market uncertainty, and network partner selection. *Organization Science*, 15: 259–275.
- Brass, D.J., K. D. Butterfield ve B.C. Skaggs, (1998). Relationships and unethical behavior: a social network perspective. *Academy of Management Review* 23: 14-31.
- Bratkovic, T., Antoncic, B., ve Ruzzier, M. (2009). Strategic utilization of entrepreneur's resource-based social capital and small firm growth. *Journal of Management and Organization*, 15(4), 486-499.
- Bruck, C.S., ve Allen, T.D. (2003). The relationship between Big Five personality traits, negative affectivity, Type A behavior, and work-family conflict. *Journal of Vocational Behavior*, 63, 457-472.
- Burt, Roland (1992). *Structural Holes: The Social Structure of Competition*. Boston: Harvard University Press.
- Cabrera, S. F., ve Thomas-Hunt, M. C. (2006). Risky business: A theoretical framework for the advancement of executive women. Manuscript in preparation.
- Campbell, K. E. (1988). Gender differences in job-related networks. *Work and Occupations*, 15(2), 179–200.
- Carrington, Peter J., Scott, J. ve Wasserman, S. (2005). *Models and Methods in Social Network Analysis*. New York: Cambridge University Press.
- Charles T. Morris (2002). Psikolojiyi Anlamak, Ankara, Türk Psikologlar Derneği Yayını No:23, 470.
- Claro D.P., Gonzalez, G.R.ve Claro, P.B.O. (2012). Network Centrality and Multiplexity: a Study of Sales Performance, *Journal on Chain and Network Science*, 12(1): 85-9
- Coleman, J. 1988. Social capital in the creation of human capital. *American Journal of Sociology Supplement*, 94:93–120.
- Costa, P. T., Jr., ve McCrae, R. R. (1985). The NEO Personality Inventory manual. Odessa, FL: Psychological Assessment Resources
- Cross, R. ve L. Prusak, (2002). The people who make organizations go or stop. *Harvard Business Review*, 80: 104-112.
- Davidsson,P. and Honig,B., (2003). The Role of Social and Human Capital Among Nascent Entrepreneurs, *Journal of Business Venturing*, Vol. 18 (3), pp 301-331
- Dhanaraj, C., ve Parkhe, A. (2006). Orchestrating innovation networks. *Academy of Management Review*, 31: 659–669.
- Dhar, Ravi, Anil Menon, and Bryan Maach (2004). Toward Extending the Compromise Effect to Complex Buying Contexts, *Journal of Marketing Research*, 41 (August), 258–61.
- Dyer, Jeffrey ve Harbir Singh (1998). The Relational View: Cooperative Strategy and Sources of Interorganizational Competitive Advantage, *Academy of Management Review*, 23 (4), 660–79.
- Ferriani, S., Fonti, F., ve Corrado, R. (2013). The social and economic bases of network multiplexity: Exploring the emergence of multiplex ties. *Strategic Organization*, 11(1), 7-34. doi:10.1177/1476127012461576
- Freeman, L. (1979). *Centrality in Social Networks: Conceptual Clarification*, *Social Networks*, 1:215-239
- Gimeno, J., ve Woo, C. Y. (1996). Economic multiplexity: The structural embeddedness of cooperation in multiple relations of interdependence. *Advances in Strategic Management*, 13: 323–361.
- Granovetter, M. (1973). The strength of weak ties. *American Journal of Sociology*, 78: 1360–1380.

- Goldberg, L.R. (1981). Language and individual differences: The search for universality in personality lexicons. In L. Wheeler (Ed.), *Review of Personality and Social Psychology*: Vol. 2 (pp. 141-165). Beverly Hills, CA: Sage
- Granovetter, M. (1983). The strength of weak ties: A network theory revisited, *Sociological Theory*, 1: 201-233.
- Gulati, R. (1999). Network location and learning: The influence of network resources and firm capabilities on alliance formation. *Strategic Management Journal*, 20(5), 397–420.
- Hansen, M., Mors, M. L. ve Løvås, B. (2005). Knowledge sharing in organizations: Multiple networks, multiple phases. *Academy of Management Journal*, 48(5): 776-793.
- Haythornthwaite, C. (2001). Exploring multiplexity: social network structures in a computer-supported distance learning class. *The Information Society*, 17(3), pp. 211-226.
- Hough, L.M. ve Ones, D.S. (2001). The Structure, Measurement, Validity And Use Of Personality Variables in Industrial Work And Organizational Psychology, *Handbook Of Industrial Work And Organizational Psychology*, (Vol.1; P.233-277). London, Sage Publication.
- Hite, J.M., Williams, E.J. ve Baugh, S. C. (2005). Multiple networks of public school administrator: an analysis of network content and structure, *International Journal Leadership in Education*, 8 (2): 91-122.
- Ibarra, H. (1992). Structural alignments, individual strategies, and managerial action: Elements toward a network theory of getting things done. In N. Nohria & R. G. Eccles (Eds.), *Networks and organizations: Structure, form, and action*: 165–188. Boston, MA: Harvard Business School Press.
- Ibarra, H. 1993. Personal Networks of Women and Minorities in Management: A Conceptual Framework. *Academy of Management Review*, 18(1):56-87.
- Ittner, Christopher D. ve David F. Larcker (1998). Are Nonfinancial Measures Leading Indicators of Financial Performance? An Analysis of Customer Satisfaction, *Journal of Accounting Research*, 36 (3), 1–35.
- Jap, Sandy D. (1999). Pie-Expansion Efforts: Collaboration Processes in Buyer–Supplier Relationships, *Journal of Marketing Research*, 36 (November), 461–75.
- Judge, T. A., ve Bono, J. E. (2000). Five-factor model of personality and transformational leadership. *Journal of Applied Psychology*, 85, 751– 765.
- Kapferer, B. (1969). Norms and the manipulation of relationships in a work context. In J. Mitchell (Ed.), *Social networks in urban situations*. Manchester, U.K.: Manchester University Press.
- Kapil, R. Tuli, Sundar G. Bharadwaj ve Ajay, K. Kohli, (2010). Ties That Bind: The Impact of Multiple Types of Ties with a Customer on Sales Growth and Sales Volatility, *Journal of Marketing Research*, Vol. XLVII (February 2010), 36-50.
- Kenis, P., ve Knoke, D. (2002). How organizational field networks shape interorganizational tie formation rates. *Academy of Management Review*, 27: 275– 293.
- Kenneth, Leithwood ve Azah, Vera Ndifor, (2016). Characteristics of effective leadership networks, *Journal of Educational Administration*, Vol. 54 Iss 4 pp. 409 – 433
- Kern, H. (1998). *Lack of trust, surfeit of trust: Some causes of the innovation crisis in German industry*. In C. Lane & R. Bachmann (Eds.), *Trust within and between organizations: Conceptual issues and empirical applications* (pp. 203–213). New York, NY: Oxford University press.
- Kilduff, Martin ve Wenpin Tsai (2003), *Social Networks and Organizations*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Krackhardt, D., (1990). Assessing the political landscape: structure, cognition and power in organizations. *Administrative Science Quarterly*, 35: 342-69.

- Krackhardt, D. (1998). Simmelian tie: Super strong and sticky. In R. Kramer & M. Neale (Eds.), *Power and influence in organizations*: 21–38. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Krohn, Marvin D. (1986). The Web of Confirmity: A Network Approach to the Explanation of Delinquent Behavior, *Social Problems*, Vol. 33. No.6
- Kuwabara, K., Luo, J., ve Sheldon, O. (2010). Multiplex exchange relations. In S. R. Thye & E. J. Lawler (Eds.). *Advances in Group Processes*, 27: 239–268.
- Lazega, E. ve P. E. Pattison, (1999). Multiplexity, generalized exchange and cooperation in organizations: a case study. *Social Networks*, 21: 67-90.
- Marsden, P.V. (2005). Recent Development in Network Measurement In Models and Methods in Social Network Analysis, ed. P. J. Carrington, J. Scott, S. Wasserman, UK, 8-31. New York, Cambridge University Press
- Narus, James A. and James C. Anderson (1996). Rethinking Distribution: Adaptive Channels, *Harvard Business Review*, 74 (4), 112–20.
- Newness, K. (2012). Effects of Personality on Social Network Disclosure: Do Emotionally Intelligent Individuals Post Inappropriate Content?, *Psychological Topics*, 21 (3): 473-486
- Owen-Smith ve Powell (2004). Knowledge Networks as Channels and Conduits: The Effect of Formal Structure in the Boston Biotechnology Community. *Organization Science* 15 (1): 5-21.
- Palmatier, Robert, Rajiv P. Dant, ve Dhruv A. Grewal (2007). Comparative Longitudinal Analysis of Theoretical Perspectives of Interorganizational Relationship Performance, *Journal of Marketing*, 71 (October), 172–94.
- Palmatier, Robert (2007). What Drives Customer Relationship Value in Business-to-Business Exchanges? MSI Working Paper Series No. 07-118.
- Powell, Walter W., Kenneth W. Koput, ve Laurel Smith-Doerr. (1996). Interorganizational Collaboration and the Locus of Innovation: Networks of Learning in Biotechnology. *Administrative Science Quarterly* 41: 116-45.
- Powell, W. W., Packalen, K., Whittington, K. (2012). Organizational and institutional genesis: The emergence of high-tech clusters in the life sciences, 434-465. In: Padgett, J., & Powell, W. W. (eds.) *The Emergence of Organization and Markets*. Princeton: Princeton University Press.
- Provan, Keith G., Amy Fish, and Joerg Sydow. 2007. Interorganizational networks at the network level: A review of the empirical literature on whole networks. *Journal of Management*, 33:479–516.
- Ross, William ve Diana Robertson (2007). Compound Relationships Between Firms, *Journal of Marketing*, 71 (July), 108–123.
- Rowley, T., Behrens, D., ve Krackhardt, D. (2000). Redundant governance structures: An analysis of structural and relational embeddedness in the steel and semiconductor industries. *Strategic Management Journal*, 21, 369–386.
- Salgado, J.F., Viswesvaran, C. ve Ones, D.S. (2001). Predictors Used For Personnel Selection: An Overview Of Constructs, Methods And Techniques, *Handbook Of Industrial Work And Organizational Psychology* (Vol.1; P.165-199). London, Sage Publication.
- Srivastava, Rajendra, Tasadduq Shervani, ve Liam Fahey (1998). Market-Based Assets and Shareholder Value: A Framework for Analysis, *Journal of Marketing*, 62 (January), 2–18.
- Tınar, M.Y. (1999). Çalışma Yaşamı Ve Kişilik, *Mercek Dergisi*, Sayı 14, Mess Yayınları
- Tuli, Kapil, Ajay K. Kohli, ve Sundar G. Bharadwaj (2007). Rethinking Customer Solutions: From Product Bundles to Relational Processes, *Journal of Marketing*, 70 (July), 1–17.

- Uzzi, Brian (1997). Social Structure and Competition in Interfirm Networks: The Paradox of Embeddedness, *Administration Science Quarterly*, 42 (1), 37–69.
- Uzzi, B., ve Gillespie, J. J. (1999). Corporate social capital and the cost of financial capital: An embeddedness approach. In R. Th. A. J. Leenders & S. M. Gabbay (Eds.), *Corporate social capital and liability*: 446– 459. Boston, MA: Kluwer.
- Uzzi, B., ve Gillespie, J. J. (2002). Knowledge spillover in corporate financing networks: Embeddedness and the firm's debt performance. *Strategic Management Journal*, 23: 595–618.
- Verbrugge, L. M. (1979). Multiplexity in adult friendships. *Social Forces*, 57(4), 1286-1309.
- Wasserman, S., ve Faust, K. (1994). *Social network analysis: Methods and applications*. Cambridge, U.K.: Cambridge University Press.
- Watts, D. J. (1999). Networks, dynamics, and the small-world phenomenon. *American Journal of Sociology*, 105(2), 493–527.